

הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

המרצים: רן סמורודינסקי, איילת קוגוס**בחינה במבוא לכלכלה (094591)****תאריך הבחינה: 5.2.2016**

מועד א' - סמסטר חורף תשע"ו

טור 1

הוראות לנבחן/ת:

- משקל כל שאלה: 5 נקודות. יש 20 שאלות. סה"כ 100 נקודות.
- שאלות 1-12 (מיקרו); שאלות 13-20 (מאקרו).
- סמנ/י את התשובות בטופס התשובות המצורף בעט בצבע כחול/שחור בלבד.
- יש לסמן תשובה אחת בלבד לכל שאלה.
- בתחילת הבחינה הקפד/י לרשום ולסמן כראוי את תעודת הזהות על טופס התשובות המצורף. כמו כן הקפד/י לסמן את מספר הטור.
- הבחינה בת 3 שעות.
- באפשרותך להשתמש בדף הנוסחאות המצורף לבחינה, ובמחשבון מדעי רגיל.
- כל חומר עזר אחר אסור.
- בשאלות במיקרו כלכלה הנח/י שעקומות הביקוש וההיצע רגילות (אלא אם כתוב אחרת בגוף השאלה).
- בשאלות במאקרו כלכלה – מודל קיינס, הנח/י קשיחות מחירים כלפי מטה.
- עליך להתבסס על ההנחות כפי שנלמדו במסגרת הקורס בהרצאות ובתרגולים.
- עליך להגיש את טופס הבחינה (השאלות), את מחברות הטיזטה, ואת טופס התשובות. שים/י לב שתעודת הזהות רשומה כראוי על גבי טופס התשובות.
- שים/י לב לסמן את מספר הטור, כפי שמופיע על טופס הבחינה, על גבי טופס התשובות.
- **הציון ייגזר מטופס התשובות בלבד!**

ב ה צ ל ח ה !!!

שאלה 1

פירמה תחרותית מעסיקה עובדים בשכר של 100 ₪ לעובד.

הניחו שתפוקתם השולית של העובדים פוחתת.

לפיכך, מי מהבאים נכון?

א. פירמה המוכרת את המוצר ב- 20 ₪ ליחידה, לא תעסיק עובד שתפוקתו השולית גדולה מ-5.

ב. פירמה המוכרת את המוצר ב- 10 ₪ ליחידה, לא תעסיק עובד שתפוקתו השולית שווה ל-11.

ג. פירמה המוכרת את המוצר ב- 30 ₪ ליחידה, לא תעסיק עובד שתפוקתו השולית קטנה מ-3.

ד. פירמה המוכרת את המוצר ב-100 ₪ ליחידה, תעסיק עובד שתפוקתו השולית שווה ל-10.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 2

בעקבות עליית מחיר X ידוע כי: סה"כ ההוצאות על X ירדו, וסה"כ ההוצאות על Y עלו.

ידוע כי ענפי X ו-Y תחרותיים.

בהתאם לכך, מה ניתן להסיק מבין הבאים?

א. X ו-Y הם מוצרים משלימים, וגמישות הביקוש של X גדולה מ-1 (גמיש) בתחום הנבדק.

ב. X ו-Y הם מוצרים תחליפיים, וגמישות הביקוש של X קטנה מ-1 (קשיח) בתחום הנבדק.

ג. X ו-Y הם מוצרים תחליפיים, וגמישות הביקוש של X גדולה מ-1 (גמיש) בתחום הנבדק.

ד. X ו-Y הם מוצרים משלימים, וגמישות הביקוש של X קטנה מ-1 (קשיח) בתחום הנבדק.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 3

למונופול פונקציית העלויות הבאה: $TC = \frac{Q^2}{2} + 18$.

בפני המונופול פונקציות הביקוש של שני שווקים:

שווק א': $P_1 = 30 - D_1$; שווק ב': $P_2 = 20 - 2Q_2 - D_2$.

המונופול הוא מונופול מפלה מחירים היכול למכור את סחורתו במחירים שונים בשווקים אלה.

כיצד תתחלק תוצרתו של המונופול בין השווקים בשווי משקל?

א. שוק א': 10 שוק ב': 10

ב. שוק א': 30 שוק ב': 20

ג. שוק א': 30 שוק ב': 0

ד. שוק א': 20 שוק ב': 30

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 4

מי מהבאים נכון?

- א. בחלק שבו עקומת העלות השולית MC גדולה מעקומת העלות הממוצעת הכוללת AC, עקומת העלות הממוצעת הכוללת AC יורדת.
- ב. מוצר גיפן (Giffen) הוא מוצר נחות כך שהשפעת ההכנסה גדולה מהשפעת התחלופה.
- ג. עקומת אדישות (indifference curve) מתארת אוסף סלי תצרוכת שאינם אפשריים לצרכן.
- ד. צרכן מוציא את כל הכנסתו על שלושה מוצרים בלבד: Z, Y, X . אם מוצר X הוא מוצר נחות, הרי שמוצר Y הוא בהכרח מוצר נייטרלי.
- ה. נקודת האיזון $\min AC$ מתקבלת בחלק שבו עקומת העלות השולית MC גדולה ממש מעקומת העלות הממוצעת הכוללת AC, ומתארת את המחיר שעבורו הרווח הכולל חיובי ממש.

שאלה 5

- בענף מסוים הפועל בתנאי תחרות משוכללת, ידוע שהביקוש קשיח לחלוטין. הממשלה מחליטה להבטיח מחיר מקסימום לצרכן, ובמקביל מסבסדת את היצרן (הניחו היצע רגיל וסובסידיה בגודל קבוע לכל יחידה מיוצרת). הניחו שמחיר המקסימום גבוה מנקודת הסגירה. כתוצאה מהתערבות הממשלה, מי מהבאים נכון בשווי משקל (טווח קצר)?
- א. מחיר המוצר שיקבלו היצרנים (מחיר סופי ליחידה) יישאר ללא שינוי עבורם.
- ב. סך פדיון היצרנים יעלה, בעוד שסך הוצאות הצרכנים יישאר ללא שינוי.
- ג. המחיר לצרכן יפחת במחצית מגובה הסובסידיה.
- ד. מחיר המוצר שיקבלו היצרנים (מחיר סופי ליחידה) יגדל.
- ה. כמות שווי משקל תגדל.

שאלה 6

ידוע כי בשוק מסוים פועל מונופול. סך העלות של המונופול נתונה ע"י: $TC(Q) = \frac{Q^2}{2}$.

- (הניחו ייצור של יחידות שלמות).
- א. סך הוצאות הצרכנים תמיד קבועות חיוביות ושוות K. לפיכך, מי מהבאים הנכון ביותר בשווי משקל? בכל מקרה המונופול יחליט שלא לייצר כלל.
- ב. אם $K > 1$ המונופול יחליט לייצר יחידה אחת בלבד.
- ג. אם $K > 1$ המונופול יחליט לייצר שתי יחידות בלבד.
- ד. בשל גמישות עקומת הביקוש, המונופול יעדיף לייצר כמות אינסופית של מוצרים על מנת למקסם רווח.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 7

ענף המייצר דייסה לתינוקות הינו ענף תחרותי.
ההיצע בענף זה רגיל, והצרכנים תמיד מוציאים סכום קבוע של 9000 ₪ על דייסה לתינוקות.
הממשלה קובעת מחיר מינימום בגובה 30 ₪ לדייסה לתינוקות, וידוע שבמחיר זה היצרנים
בוחרים לייצר 500 יחידות.
בהנחה שהממשלה תקנה את העודפים ותחלק למשפחות עניות, מה תהיינה הוצאות הממשלה?

א. 5600

ב. 6000

ג. 8000

ד. 9500

ה. 10,001

שאלה 8

בענף פועל מונופול שהוצאותיו השוליות הן: $MC = 4Q$. הביקוש למוצר הוא: $P = 300 - Q$.
כעת, הממשלה קובעת מחיר מקסימום בגובה 240 ליחידה, וידוע שהמונופול ממשיך לפעול ולייצר
בהיתן התנאים החדשים.
כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון?

א. הכמות המיוצרת תקטן.

ב. מחיר השוק החדש יגדל.

ג. הרווחה החברתית תקטן ב-300.

ד. הרווחה החברתית תגדל ב-250.

ה. רווחת (עודף) הצרכנים במצב של מחיר המקסימום הנ"ל תהיה נמוכה מרווחתם במצב של
תחרות משוכללת.

שאלה 9

פונקציית הביקוש של משק דבורה לדבש נתונה ע"י: $Q = 15 - 2P$.
ידוע שגמישות הביקוש לדבש ביחס למחיר, בערך מוחלט, היא 2.
לפיכך, מהו מחיר השוק ליחידת דבש?

א. 0

ב. 2

ג. 4

ד. 5

ה. 15

שאלה 10

הצרכנים בישראל מוכנים להוציא תמיד סכום קבוע לרכישת מכוניות מדגם "קקטוס". במשק זה נמכרות מכוניות מיובאות בלבד (כלומר: אין ייצור מקומי למכוניות מדגם "קקטוס"). במצב מוצא הוטל מכס בגובה A שֶׁ על כל קקטוס מיובא.

כעת, הממשלה החליטה להגדיל את המכס ל- B שֶׁ כך שמתקיים: $B > A > 0$. כתוצאה מהגדלת המכס לכל קקטוס מיובא, מה יקרה לתקבולי הממשלה ממכס:

א. יגדלו.

ב. יקטנו.

ג. יישארו ללא שינוי.

ד. לא ניתן לקבוע משום שאין ייצור מקומי.

ה. לא ניתן לדעת משום שאין נתונים לגבי גמישות הביקוש.

שאלה 11

נתון ענף תחרותי בטווח הזמן הארוך. הניחו שאין חסמי כניסה/יציאה של פירמות. המחיר בנקודת האיזון של פירמה בודדת הפועלת בענף זה שווה ל-100. ידוע שהוצאתו של כל צרכן בענף זה קבועה ושווה תמיד ל-100. בענף קיימים 2500 צרכנים זהים. מהי נקודת שיווי משקל בענף בטווח הארוך (כמות מצרפית; מחיר השוק)?

א. $(P = 100 ; Q = 100)$

ב. $(P = 2000 ; Q = 100)$

ג. $(P = 100 ; Q = 2500)$

ד. $(P = 150 ; Q = 2500)$

ה. אין אפשרות לחשב במדויק.

שאלה 12

בענף שפועל בתנאי תחרות משוכללת, העלות השולית המצרפית היא: $MC = Q + 20$.

הביקוש המצרפי למוצר הוא: $P = 200 - Q$.

כעת, הממשלה החליטה לפתוח את הענף לסחר חוץ במחיר עולמי של 120 שֶׁ. כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון?

א. לא יתקיים ייצוא.

ב. רווחי היצרן לא ישתנו.

ג. עודף הצרכן גדל כתוצאה מפתיחת הענף לסחר חוץ.

ד. השינוי ברווחי (עודף) היצרנים גדול מהשינוי ברווחת (עודף) הצרכנים.

ה. יתקיים ייבוא.

שאלה 13

משק סגור נמצא במצב מוצא בשווי משקל בתעסוקה מלאה ושומר תמיד על תקציב מאוזן. ידוע שבמשק זה מתקיים:

$$C = C_0 + mpc \cdot Y_d$$

$$G = G_0$$

$$I = I_0$$

$$T = T_0$$

ידוע כי הפירמות במשק זה תמיד מחלקות את כל רווחיהן.

הניחו כי הריבית במשק קבועה, ורמת המחירים קבועה.

כעת, הממשלה החליטה להקטין את צריכתה ב- ΔG , תוך שמירה על תקציב מאוזן.

על-פי מודל קיינס הפשוט איזו טענה נכונה מבין הבאות?

א. החיסכון הפרטי ישתנה ויגדל ב- ΔT .

ב. הצריכה הפרטית תשתנה ותקטן ב- ΔG .

ג. התוצר ישתנה ויקטן ב- $mpc \cdot \Delta G$.

ד. **סך החיסכון של המשק לא ישתנה.**

ה. ההשקעה של המשק תשתנה ותקטן ב- ΔG .

שאלה 14

במשק סגור מתקיימות המשוואות הבאות:

$$C = 320 + 0.55Y_d \quad \text{צריכה פרטית:}$$

$$T = 160 + 0.2Y \quad \text{מס:}$$

$$G = 668 \quad \text{צריכה ציבורית:}$$

$$I = 250 + 0.1Y \quad \text{השקעה:}$$

$$Y_F = 2500 \quad \text{תוצר תעסוקה מלאה:}$$

בהתאם לנתונים ולפי מודל קיינס הפשוט, מי מהבאים נכון בשווי משקל?

א. קיים עודף ביקושים (פער אינפלציוני)

ב. קיימת אבטלה (פער דיפלציוני)

ג. **גרעון בתקציב הממשלה = 8.**

ד. חיסכון ציבורי = 8.

ה. צריכה ציבורית = 1288.

שאלה 15

במשק "יווניה" יחס הרזרבה הוא 0.2.

הציבור מחליט להקטין את כמות המזומנים שבידיו (ונניח שפעולה זו אפשרית).

במקביל, ידוע שהבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות כסף קבועה במשק.

באיזו מהדרכים הבאות ניתן להשיג את מטרתו של הבנק המרכזי?

א. הבנק המרכזי ימכור אג"ח לציבור.

ב. עירוי חיצוני חיובי.

ג. הקטנת יחס הרזרבה.

ד. הממשלה תגדיל את הוצאותיה במימון מלווה מהציבור.

ה. פעולתו של הציבור לא משנה את כמות הכסף במשק ולכן לא נדרשת פעולה נוספת.

שאלה 16

נניח משק סגור באבטלה במצב מוצא.

בשוק המוצרים: פונקציית הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה, וההשקעות תלויות רק

בריבית. הצריכה הציבורית והמסים קבועים.

בשוק הכסף: הביקוש לכסף נזיל L^D תלוי בריבית ובתוצר. היצע הכסף קשיח לחלוטין.

בהתאם למודל המשולב ISLM, כיצד ישפיע גידול בגירעון הציבורי על שווי המשקל המשולב?

א. התוצר והריבית יגדלו

ב. התוצר יקטן והריבית תגדל

ג. התוצר והריבית יישארו ללא שינוי

ד. התוצר יגדל אך אין לדעת מה יקרה לריבית

ה. אין מספיק נתונים כדי לקבוע.

שאלה 17

במשק מסוים הציבור מחזיק בידיו 1500 ₪ במזומן. פיקדונות העו"ש שווים 10,000 ₪.

הלואות הבנקים המסחריים לציבור שוות 7000 ₪. הציבור תמיד שומר על כמות המזומן בידיו קבועה.

ידוע, כי הבנקים המסחריים מקיימים במדויק את יחס הרזרבה הנדרש.

עקב הבחירות הקרבות ובאות, הממשלה החליטה להגדיל את הוצאותיה בסך 1000 ₪ במימון מלווה מהציבור.

כתוצאה מכך, מה מהבאים נכון?

א. בסיס הכסף לא ישתנה.

ב. כמות הכסף תגדל.

ג. ההלוואות יגדלו.

ד. בסיס הכסף יגדל.

ה. אין מספיק נתונים כדי לקבוע מה יקרה.

שאלה 18

במשק נתון מתקיים:

$$C = 200 + 0.75Y_d ; G = 625 ; T = 500$$

$$I = 600 - 10r ;$$

$$L(Y, r) = 500 + Y - 60r$$

בסיס הכסף הוא 700 ₪, יחס הרזרבה הוא $1/5$, והציבור מעוניין להחזיק בידיו 200 ₪ תמיד.

רמת המחירים במצב המוצא היא 1.

ידוע שבמצב המתואר לעיל, תוצר שיווי משקל שווה לתוצר תעסוקה מלאה של המשק (מבלי שהתרחשו עליות מחירים).

כעת, הבנק המרכזי מוכר לציבור אג"ח בשווי של 100 ₪.

כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל?

א. התוצר יגדל והצריכה הפרטית תקטן.

ב. **הריבית תעלה וההשקעות ירדו.**

ג. כמות הכסף במשק תגדל.

ד. הריבית תישאר ללא שינוי.

ה. אין מספיק נתונים כדי לקבוע מה יקרה.

שאלה 19

נתונות פונקציות הביקוש הבאות (שוק המוצרים):

$$C = 1000 + 0.75Y_d$$

$$I = 1500 - 50r$$

$$G = 500$$

$$T = 0$$

$$Y_F = 6000$$

בשוק הכסף נתון כי הביקוש לכסף נזיל נתון ע"י $L(Y, r) = 2000 + Y - 200r$,

בסיס הכסף H הינו 1400 ₪, יחס הרזרבה 0.2, והציבור מחזיק בידיו מזומנים CU בסך 500 ₪.

רמת המחירים במצב המוצא הינה 1.

לפי המודל המשולב ISLM, מהי הריבית בשווי משקל?

א. 1

ב. 10

ג. **25**

ד. 55

ה. 100

הסבר לשאלה 19: מחיתוך ISLM נקבל ריבית 22.5 ותוצר 7500. בהינתן תוצר תע"מ לפנינו מצב של עודף ביקושים שאינו שווה משקל ונדרשת עליית מחירים כדי להתכנס לשווי משקל. לכן עבור תוצר 6000 הריבית המתאימה בשיווי משקל היא 30. משום שתשובה זו אינה נמצאת בתשובות, נתבקשתם לסמן את התשובה הקרובה ביותר לכך : 25.

שאלה 20

משק סגור נמצא בשיווי משקל בתעסוקה מלאה במצב התחלתי. הניחו כי פונקציית הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה, וההשקעות תלויות רק בריבית. הצריכה הציבורית והמסים קבועים. הביקוש לכסף נזיל תלוי בריבית ובתוצר. היצע הכסף קשיח לחלוטין. הציבור מחזיק בידיו באותה כמות מזומנים תמיד. (אין עירוי פנימי). הממשלה מחליטה להקטין את הוצאותיה (צמצום פיסקלי), ובמקביל הבנק המרכזי קונה אג"ח מהציבור, כך שבעקבות קניית האג"ח כמות הכסף הנומינלית במשק גדלה ב-100%. מה יקרה לרמת המחירים בשווי המשקל החדש?

א. במקרה שנוצר עודף ביקושים, רמת המחירים תעלה בדיוק ב-100%.

ב. בכל מקרה המחירים יעלו ב-100%.

ג. במקרה שנוצר עודף ביקושים, רמת המחירים תעלה ביותר מ-100%.

ד. במקרה שנוצר עודף ביקושים, רמת המחירים תעלה בפחות מ-100%.

ה. בכל מקרה רמת המחירים לא תשתנה כלל.